

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1095. MEDDELELSE

Udgivet af
Statens
Planteavlssudvalg

75. ÅRGANG 21. JUNI 1973

Statens Væksthusforsøg, 2830 Virum

Tomatsortsforsøg 1969-72

E. Bacher

I 1972 er der afsluttet forsøg med tomatsorter ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. Forsøgene, der er udført kontinuerligt med indkaldelse af nye sorter hvert andet år, har omfattet 21 sorter i 1969-70, hvoraf de 7 bedste sorter fortsatte i 1971-72 sammen med yderligere 11 nye sorter.

Det er vedtaget, at alle sorter som markedsføres, skal navngives, og at anonymiteten kun opretholdes for de sorter, som enten udskydes af forsøgene eller ikke markedsføres i Danmark.

Forsøgene er udført på Statens Væksthusforsøg i Virum og på statens forsøgsstation, Spangsbjerg ved Esbjerg. Der er udført ialt 7 forsøg, hvis vigtigste data fremgår af tabel 1.

Der er høstet 3 gange ugentlig, og frugterne er hver gang sorteret i I, II og III sortering efter sorteringsreglerne ved Gartneres Salgsforeninger. Hver 7. høstdag er alle frugter størrelses-sorteret; griffelråd og kantede (hule) er gjort op. Hver 14. høstdag er alle frugter skåret igennem, og antallet af frørum samt frugter med hulhed, grøn kærnemasse og brune karstrengene er talt op. Hule frugter er sorteret i svagt og stærkt hule, hvor kategorien stærkt hule betyder en væsentlig kvalitetsforringelse. Også grøn kærnemasse er opdelt i 2 grader, nemlig i frugter, hvor kun kærnemassen er grøn og i frugter, hvor både kærnemasse, frøstole og vægge er grønne. Medens grøn kærnemasse alene kun er en skøn-

Tabel 1. De vigtigste data for de 7 forsøg

		Sået	Udplant- ning	Første høstdag	Sidste høstdag	Antal pl/m ²	Gns. kg/m ²
Virum	1969.....	6/12-68	28/1	31/3	1/12	3,0	29,9
Spangsbjerg	1969.....	18/12-68	5/2	12/4	18/9	3,2	25,0
Spangsbjerg	1970.....	19/12-69	3/2	13/4	2/9	3,2	23,1
Virum	1971.....	30/12-69	3/3	28/4	8/9	3,0	19,7
Spangsbjerg	1971.....	11/2 -71	23/3	14/5	20/9	3,2	18,9
Virum	1972.....	4/1 -72	28/2	26/4	25/9	3,3	26,8
Spangsbjerg	1972.....	16/3 -72	27/4	21/6	25/9	3,2	14,3
							Gns. 22,52 kg/m ²

Tabel 2. Værdital, udbytte, tidlighed og sortering. Gns. 4 års forsøg 1969-72

(Gns. af 4 års forsøg)	Sorts- nr.	Værdi- tal	Første			kg/m ²		
			Ialt kg/m ²	4 uger kg/m ²	% I sort.	I sort.	II sort.	III sort.
Reverdan.....	44	82	24,6	5,2	57	14,0	7,2	3,1
Minerva W:s, S 66.....	21	80	23,3	6,0	58	13,5	6,7	2,9
Early Rever, Stollybro S 66.....	4	78	23,3	5,2	52	12,3	7,9	3,0
Revermun, Stollybro S 66.....	6	77	24,0	6,1	40	9,7	8,9	5,1
Rever special, Stollybro S 66.....	12	75	22,4	4,6	63	14,3	5,6	2,2
Primodan.....	39	74	21,3	4,3	69	14,8	5,1	1,1
Selsey Cross.....	34	73	21,2	4,9	67	14,4	4,0	2,5

hedsfejl, medfører grøn frøstol og væg ofte en forringelse af smagen og er derfor langt alvorligere.

For at kunne vurdere sorterne økonomisk, er der beregnet et værdital på grundlag af de gennemsnitspriser, som er opnået sæsonen igennem for hver sortering i årene 1965 til 1969 ved salgsforeningen i Odense.

I tabel 2 er anført resultatet for de sorter, som har deltaget i alle 4 års forsøg. For at kunne sammenligne alle de deltagende sorter, er der i

tabel 3 angivet resultaterne for samtlige deltagende sorter i 2 års forsøg, 1971-72. Sorterne er i begge tabeller opført i rækkefølge efter værdital. Tabel 3 indeholder desuden karakterer for sorterens tilbøjelighed til at blive angrebet af fløjlsplet. Bedømmelsen er foretaget i Virum i 1972, og der er givet karakterer fra 0-10, hvor 10 = fri for fløjlsplet.

Til belysning af sorterens egenskaber er der i tabel 4 angivet forekomsten af en række fejl ved frugterne.

Tabel 3. Værdital, udbytte, tidlighed og sortering. Gns. 2 års forsøg 1971-72

	Sort- nr.	Værdi- tal	Ialt kg/m ²	Første		kg/m ²			Fri for fløjls- plet 0-10	
				4 uger kg/m ²	% I sort.	I sort.	II sort.	III sort.		
Reverdan.....	44	69	21,8	6,2	56	12,3	6,5	2,9	3	
Minerva W: S 66.....	21	67	20,8	6,6	59	12,3	6,0	2,4	10	
Pagham Cross.....	57	67	20,2	7,0	68	13,7	3,7	2,6	10	
Katja.....	55	66	19,9	6,0	66	13,1	5,0	1,6	10	
Clavito.....	63	65	19,6	5,5	71	13,9	4,4	1,1	10	
Revermun, Stollybro S 66 ..	6	65	21,6	6,9	40	8,6	8,0	4,7	5	
Rever Special, Stollybro S 66	12	64	20,0	5,3	65	12,9	4,9	2,0	5	
Zarah.....	56	64	20,5	6,3	52	10,6	5,3	4,4	10	
Early Rever, Stollybro S 66 .	4	63	20,1	5,7	53	10,6	6,9	2,5	4	
Arasta.....	62	62	18,6	4,9	75	13,9	3,3	1,4	3	
Primodan.....	39	62	18,7	4,9	69	12,9	4,8	1,0	10	
Rever Scan.....	49	61	19,4	5,5	57	11,1	5,9	2,2	4	
Selsey Cross.....	34	61	18,9	5,8	65	12,3	3,9	2,6	10	
		52	60	19,7	6,3	45	8,9	7,3	3,1	2
Westlandbird.....	51	60	19,4	5,1	53	10,2	6,5	2,7	10	
		53	60	18,8	5,3	59	11,1	5,3	2,2	3
		50	58	18,7	5,1	53	10,0	5,7	3,0	10
		61	56	18,7	6,7	36	6,8	7,7	3,5	3

Tabel 5 giver en oversigt over frugternes størrelse og antal frørum. For så vidt angår frugtstørrelsen er det på grundlag af disse tal muligt at beregne hvor stor en del af frugterne, der vil gå i sorteringerne store (7,0-5,7 cm), middel (5,8-4,7 cm) og små (4,8-4,0 cm).

Det er besluttet at undlade at tildele sorterne anerkendelse, da alle de navngivne sorter er dyrkningsværdige.

De navngivne sorter, der alle er godkendt af Landbrugsministeriets navneudvalg for planter, ejes eller repræsenteres i Danmark af følgende fimaer:

H. P. Lindgreen's Enke I/S: 'Reverdan', 'Minerva', 'Katja', 'Clavito', 'Revermun', 'Rever Special', 'Zarah', 'Early Rever', 'Rever Scan' og 'Westlandbird'.

J. Asmussen's Eftf.: 'Pagham Cross', 'Selsey Cross'.

L. Dæhnfeldt A/S: 'Primodan'.

Konklusion

Skønt alle de navngivne sorter er dyrkningsværdige, knytter der sig naturligvis en særlig interesse til de sorter, som har givet et bedre økono-

misk resultat end 'Revermun', der længe har været hovedsorten i Danmark. 'Reverdan' har givet samme store udbytte som 'Revermun', men desuden flere procent I sorterings frugter, hvilket skyldes, at frugterne er kønnere og mere regelmæssige. 'Minerva' ligger som i tidligere forsøg blandt de bedste. 'Pagham Cross' og 'Katja' er virusresistente sorter. Det er første gang, virusresistente sorter i vore forsøg har kunnet hævde sig blandt de bedste tomatsorter. Sorten 'Zarah', der ligger lidt længere nede i rækken, er forøvrigt også virus-resistent. Både 'Pagham Cross' og 'Katja' udmærker sig ved at have givet mange flere I sorterings frugter end 'Revermun'. Det samme er tilfældet med 'Clavito'.

Med hensyn til fløjlsplet har 'Reverdan', 'Revermun', 'Rever Special', 'Early Rever' og 'Rever Scan' vist sig at kunne angribes, hvorimod de øvrige sorter i forsøgene har vist sig at være totalt frie for fløjlsplet.

Selv om 'Revermun' stadig klarer sig pænt på grund af stort udbytte og tidlighed, viser forsøgene, at der nu er sorter på markedet, som i høj grad fortjener at blive afprøvet nærmere i praksis.

Tabel 4. Frugternes udvendige og indvendige egenskaber i % af alle undersøgte frugter.

Gns. 2 års forsøg 1971-72

	Sorts- nr.	Udvendige egenskaber					Indvendige egenskaber grøn indvendig				
		Grøn skjold	Grøn nakke	Rif- lede	Hule	Griff. råd	Hule stærkt	svagt	kærne- masse	+vægge +frøst.	lyse frøstole
Reverdan.....	44	8	16	4	11	0,1	4	5	4	2	13
Minerva.....	21	10	16	4	13	0,3	4	3	13	2	17
Pagham Cross	57	7	5	6	3	0,9	1	2	6	3	13
Katja.....	55	4	6	2	10	0,3	4	3	11	3	9
Clavito.....	63	4	13	0	11	0,1	3	4	5	1	12
Revermun.....	6	9	25	11	11	0,4	4	6	5	2	11
Rever Special.	12	10	17	3	5	0,2	1	3	5	2	10
Zarah.....	56	4	7	11	5	0	2	3	10	2	11
Early Rever.....	4	12	22	4	10	0,6	3	4	4	2	10
Arasta.....	62	6	3	0	11	0	5	3	5	1	17
Primodan.....	39	7	13	1	7	0	4	3	4	1	15
Rever Scan.....	49	9	16	5	9	0	5	4	4	1	14
Selsey Cross.....	34	12	5	4	4	0,1	1	2	5	3	9
	52	14	16	7	11	0,6	6	5	5	3	11
Westlandbird.....	51	7	15	1	24	0	8	6	4	1	11
	53	10	17	3	5	0,5	2	3	10	2	10
	50	4	13	4	15	0,2	3	5	3	1	4
	61	18	26	5	22	3,1	9	5	3	2	5

*Tabel 5. Frugtstørrelse og antal frørum i % af alle undersøgte frugter.
Gns. 2 års forsøg 1971-72*

Sorts- nr.	Frugtstørrelse - diam. i cm						g pr. frugt	Frørum				Gns. antal rum	
	> 7,0	7,0- 5,7	5,8- 4,7	4,8- 4,0	4,0- 3,5	< 3,5		2 rum	3 rum	4 rum	> 5 rum		
Reverdan.....	44	1	10	52	30	5	2	58	13	68	13	6	3,1
Minerva.....	21	1	11	57	26	4	1	63	19	63	11	7	3,1
Pagham Cross ..	57	2	10	48	34	5	1	58	28	57	9	6	2,9
Katja.....	55	0	2	47	40	7	4	50	75	24	1	—	2,3
Clavito.....	63	0	9	54	29	6	2	59	79	21	—	—	2,2
Revermun.....	6	4	18	48	25	3	2	65	6	55	22	17	3,5
Rever Special...	12	1	5	45	38	8	3	53	24	62	10	4	2,9
Zarah.....	56	2	10	47	32	7	2	56	20	58	14	8	3,1
Early Rever	4	1	11	51	31	5	1	59	13	70	12	5	3,1
Arasta.....	62	0	3	49	39	6	3	52	75	23	2	—	2,3
Primodan.....	39	0	4	49	37	7	3	53	84	16	—	—	2,2
Rever Scan.....	49	1	9	51	32	5	2	58	28	57	10	5	2,9
Selsey Cross	34	1	4	44	41	7	3	52	37	52	7	4	2,8
	52	2	10	47	33	5	3	58	21	57	11	11	3,1
Westlandbird ...	51	0	10	55	27	5	3	60	77	23	—	—	2,2
	53	1	7	46	38	6	2	56	43	49	6	2	2,7
	50	0	16	56	23	4	1	66	14	67	13	6	3,1
	61	1	13	53	27	4	2	60	18	65	10	7	3,1

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition. Statens Planteavlkontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 855057. Abonnementsprisen er for 1973 15,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.